

DOI: 10.47743/jss-2021-67-4-11

Executarea acordurilor încheiate prin mijloace electronice rezultate din mediere în litigiile de comerț internațional în baza Convenției de la Singapore

Enforcement of Settlement Agreements Resulting from Mediation Concluded by Electronic Communication in International Trade Disputes under the Singapore Convention

Ionela-Diana Pătrașc-Bălan¹

Rezumat: Principala reticiență a părților în a soluția litigiile de comerț internațional prin mediere a fost lipsa forței executorii a acordului de mediere. *The United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation (the Singapore Convention)*, Convenția Națiunilor Unite cu privire la acordurile internaționale rezultate din mediere (Convenția de la Singapore) este primul instrument multilateral care reglementează problematica referitoare la recunoașterea și executarea acordurilor de mediere internaționale încheiate în materie comercială. Prin prezentul articol ne propunem să analizăm condițiile în care un acord de mediere și, în particular, un acord de mediere încheiat prin mijloace electronice poate fi pus în executare conform Convenției de la Singapore.

Cuvinte-cheie: Convenția de la Singapore; acord de mediere; mijloace electronice; punere în executare

Abstract: The main reluctance of the parties to resolve international trade disputes through mediation was the lack of enforceability of settlement agreement resulting from mediation. The United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation (the Singapore Convention) is the first multilateral instrument to regulate the recognition and enforcement of international settlement agreements resulting from mediation concluded in commercial matters. This article aims to examine the conditions under which a settlement agreement resulting from mediation and, in particular, a settlement agreement concluded by electronic communication is enforceable in accordance with the Singapore Convention.

Keywords: Singapore Convention; settlement agreement resulting from mediation; electronic communication; enforceability

---

¹ Doctorand, Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, e-mail: dianapat27@yahoo.com.

1. Introducere

Pentru soluționarea diferendelor ivite în executarea relațiilor comerciale internaționale părțile au la dispoziție mai multe mijloace²: negocierea, modalitate de rezolvare a neînțelegerilor prin discuții directe; medierea/concilierea sau alte forme de soluționare voluntară asimilate, intermediare de un terț care asistă și ajută părțile să ajungă la o înțelegere; arbitrajul, procedură care se desfășoară prin intermediul unui tribunal arbitral și se finalizează cu o decizie obligatorie; instanțele de judecată care pronunță hotărâri obligatorii pentru litiganți.

Printre elementele care diferențiază aceste modalități de rezolvare a diferendelor putem identifica caracterul executoriu al actului final al procedurii de soluționare a diferendelor, executorialitatea fiind prezentă în cazul hotărârilor arbitrale și a celor judecătorești. Potrivit unui studiu realizat de *Singapore International Dispute Resolution Academy* (SIDRA), principalul criteriu în alegerea unui mijloc de soluționare a litigiilor pentru 71% dintre respondenți îl reprezintă forța executorie a hotărârii prin care se soluționează diferendul³.

Medierea este inclusă în categoria mijloacelor alternative de soluționare a litigiilor⁴. Indiferent dacă medierea este *ad-hoc* sau instituționalizată, desfășurată prin intermediul unui centru de arbitraj, acest mijloc de soluționare a neînțelegerilor dintre părți presupune intervenția unui terț al cărui rol este acela de a asista în încercarea de a ajunge la un acord de soluționare, de a facilita semnarea acordului, fără a putea impune o soluție⁵.

---

² J. W. Salacuse, *Is There a Better Way? Alternative Methods of Treaty-Based, Investor-State Dispute Resolution*, în *Fordham International Law Journal*, Volume 31, Issue 1 2007 Article 6, p. 154, [Online] la <https://core.ac.uk/download/pdf/144226963.pdf>, accesat 20.09.2021.

³ *SIDRA International Dispute Resolution Survey: 2020 Final Report*, p. 7, [Online] la <https://sidra.smu.edu.sg/sites/sidra.smu.edu.sg/files/survey/50/index.html>, accesat 12.09.2021.

⁴ Conform SIDRA, *op. cit.*, p. 7, sintagma „mijloace alternative de soluționare a litigiilor” (*Alternative Dispute Resolution, ADR*) a început să fie utilizată la mijlocul anilor 1970 în Statele Unite ale Americii; Într-o accepțiune exprimată de S.D. Franck, *Challenges Facing Investment Disputes: Reconsidering Dispute Resolution in International Investment Agreements. Appeals mechanisms in international investment disputes*, Karl P. Sauvant, ed., Oxford University Press, 2008, Washington & Lee Legal Studies Paper No. 2009-03, p. 158, [Online] la https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1427590, accesat 22.02.2021, în ADR sunt incluse modalități de soluționare a litigiilor altele decât prin intermediul instanțelor; Într-o a doua interpretare exprimată în United Nations Conference On Trade And Development, *Investor-State Disputes: Prevention and Alternatives to Arbitration II*, United Nations New York and Geneva, 2011, p. xii, [Online] la https://unctad.org/system/files/official-document/webdiaeia20108_en.pdf, accesat 18.02.2021, prin ADR se înțelege modalitatea de rezolvare a diferendelor dintre părți, alta decât metodele primare de soluționare a disputelor, respectiv procedurile desfășurate în fața instanțelor de judecată statale sau în fața instanțelor arbitrale internaționale.

⁵ *Idem*; C. Kessedjian, *Droit du commerce international*, Ed. Presse Universitaires de France, Paris, 2013, p. 447; C.T. Ungureanu, *Enforcement of the post- mediation agreement in*

O mediere de succes se finalizează prin încheierea unei înțelegeri numită acord de mediere. Deși avantajele medierii față de celelalte metode de soluționare a litigiilor de comerț internațional sunt recunoscute (costuri financiare și durată de soluționare reduse, păstrarea relațiilor dintre contractanți, confidențialitate, libertatea de a alege regulile de procedură)⁶, principalul său dezavantaj a fost identificat ca fiind lipsa forței executorii a acordului de mediere⁷, precum și inexistența unui cadru juridic internațional unitar pentru punerea în executare a acordurilor de mediere⁸.

În legislațiile care reglementează soluționarea litigiilor prin mediere, acordul de mediere are natura juridică a unui contract⁹. Această calificare lipsește acordul de mediere de forța executorie a unei sentințe arbitrale sau a unei hotărâri judecătorești. Acordul de mediere rezultat în urma soluționării unui litigiu comercial internațional nu poate fi recunoscut sau pus în executare direct în temeiul instrumentelor internaționale care reglementează domeniul recunoașterii și executării sentințelor arbitrale străine sau a hotărârilor judecătorești străine, respectiv Convenția Națiunilor Unite pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine încheiată la New York în 1958 (Convenția de la New York)¹⁰, Convenția din 18 martie 1965 pentru reglementarea diferendelor relative la investiții între state și persoane ale altor state (Convenția de la Washington)¹¹, Convenția din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului (Convenția de la Haga)¹².

---

international trade disputes, în *Modernizarea legislației naționale în contextul uniformizării dreptului la nivel european și implicațiile socio-politice asupra sistemului administrativ*, Editura Hamangiu, București, 2014, p. 279.

⁶ C. Kessedjian, *op. cit.*, p. 447; C.T. Ungureanu, *op. cit.*, p. 279; T. Schnabel, *The Singapore Convention on Mediation: A Framework for the Cross-Border Recognition and Enforcement of Mediated Settlements* (September 18, 2018). 19 Pepp. Disp. Resol. L.J. 1 (2019), [Online] la <https://ssrn.com/abstract=3239527> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3239527>, p. 2, accesat 13.02.2021; M. Sîrbu, *Metodele ADR în contextul european și internațional*, Editura Universul Juridic, București, 2020, pp. 78-79.

⁷ J. W. Salacuse, *op. cit.*, p. 179; C.T. Ungureanu, *op. cit.*, p. 280; T. Schnabel, *op. cit.*, p. 2; M. Sîrbu, *op. cit.*, p. 131.

⁸ C. Jura, *O introducere în materia Convenției Națiunilor Unite privind Acordurile Internaționale Rezultate în urma Medierii – Convenția de la Singapore*, în *Revista română de arbitraj* nr. 1/2020, [Online] la <https://sintact.ro/#/publication/151017435?keyword=conventia%20de%20la%20singapore&cm=SREST>, accesat 12.09.2021.

⁹ C. Kessedjian, *op. cit.*, p. 451; C.T. Ungureanu, *Punerea în executare ..., op. cit.*, p. 280.

¹⁰ Textul convenției este disponibil [Online] la <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/new-york-convention-e.pdf>, accesat 28.10.2021; România a aderat la această convenție prin Decretul nr. 186/10.06.1968 publicat în B.O. nr. 19 din 24.07.1961.

¹¹ Textul convenției este disponibil [Online] la <https://icsid.worldbank.org/sites/default/files/ICSID%20Convention%20English.pdf>, accesat 28.10.2021.

¹² Textul convenției este disponibil [Online] la <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/196d3251-fa6f-11e7-b8f5-01aa75ed71a1/language-ro>, accesat 28.10.2021; UE a semnat Convenția de la Haga prin Decizia Consiliului din 26 februarie 2009

În practică, pentru a înlătura acest dezavantaj, s-a apelat la o ficțiune juridică. În situația în care părțile au ajuns la încheierea unui acord de mediere după regulile elaborate și propuse de ICSID, pentru a suplini lipsa caracterului executoriu al acordului de mediere, a fost avansată ipoteza încorporării sale într-o sentință arbitrală conform art. 43 alin. (2) din *ICSID Arbitration Rules*¹³. În această modalitate, acordul de mediere putea beneficia de procedura mecanismului de executare a Convenției de la Washington. Cu toate acestea, rămânea deschisă problematica referitoare la compatibilitatea utilizării unei proceduri similare de pronunțare a unei sentințe cu privire la acordul de mediere (numirea mediatorului arbitru *ad-hoc* și inserarea acordului de mediere în cuprinsul unei sentințe arbitrale) cu mecanismul de punere în executare a sentințelor arbitrale în baza Convenției de la New York¹⁴. În spațiul UE, acordurile de mediere transfrontalieră care îmbracă forma unui înscris notarial sau a unei hotărâri judecătorești prin care s-a luat act de înțelegerea părților pot fi puse în executare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (Regulamentul (UE) nr. 1215/2012)¹⁵.

Pentru a înlătura principalul dezavantaj al utilizării medierii ca mijloc alternativ de soluționare a litigiilor de comerț internațional a fost adoptată la 20 decembrie 2018 *United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation (Singapore Convention on Mediation, Singapore*

---

privind semnarea în numele Comunității Europene a Convenției privind acordurile de alegere a forului, publicat în OJ L 133, 29.5.2009; UE a aprobat Convenția de la Haga prin Decizia Consiliului din 4 decembrie 2014 cu privire la aprobarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului, publicată în OJ L 353, 10.12.2014. Convenția de la Haga a intrat în vigoare la 1 octombrie 2015.

¹³ Art. 43 alin. (2) din *ICSID Arbitration Rules*; *ICSID Arbitration Rules* pot fi consultate [Online] la <https://icsid.worldbank.org/resources/rules-and-regulations/convention/arbitration-rules>, accesat 30.09.2021.

¹⁴ B.L. Steele, *Enforcing International Commercial Mediation Agreements as Arbitral Awards Under the New York Convention* în 54 *UCLA Law Review* 1385 (2007), pp. 1397-1399, [Online] la <https://www.uclalawreview.org/enforcing-international-commercial-mediation-agreements-as-arbitral-awards-under-the-new-york-convention/>, accesat 30.09.2021; E. Sussman, *The New York Convention Through a Mediation Prism*, în *Dispute Resolution Magazine* Volume 15, Number 4, Summer 2009, [Online] la <https://sussmanadr.com/docs/NY%20Coinvention%20Prism%20ABA%20DR%20as%20print-ed-%20white%20background%208-09.pdf>, accesat 30.09.2021.

¹⁵ Publicat în JO L 351, 20.12.2012; Textul regulamentului este disponibil la adresa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A32012R1215>, accesat 28.10.2021; Pentru executarea acordului de mediere în UE, a se vedea C.T. Ungureanu, *Punerea în executare ...*, op. cit., pp. 282-283.

Convention), Convenția Națiunilor Unite cu privire la acordurile internaționale rezultate din mediere (Convenția de la Singapore)¹⁶.

2. Convenția de la Singapore

Acest tratat multilateral se alătură și întregeste cadrul juridic internațional în materia recunoașterii și executării actelor finale rezultate în urma soluționării litigiilor de comerț internațional, alcătuit din Convenția de la New York, care se aplică pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine și Convenția de la Haga din 2005, care reglementează recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine¹⁷.

Scopul principal al Convenției de la Singapore este acela de a promova medierea ca mijloc de soluționare a litigiilor de comerț internațional. Preambulul tratatului internațional reafirmă câteva dintre avantajele certe ale medierii: menținerea relațiilor contractuale, facilitarea operațiunilor de comerț internațional, economii în administrarea justiției statale¹⁸.

Pe lângă noutatea reglementării domeniului medierii printr-un tratat multilateral, adoptarea Convenției de la Singapore marchează încă o premieră: UNCITRAL a dezvoltat într-un pachet legislativ două instrumente cu forță juridică diferite¹⁹: convenția, act normativ obligatoriu și legea model, reglementare de tip *soft-law*, *UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and*

---

¹⁶ Textul Convenției de la Singapore este disponibil [Online] la https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/EN/Texts/UNCITRAL/Arbitration/mediation_convention_v1900316_eng.pdf, accesat 30.10.2021; Inițiativa adoptării acestui instrument internațional a aparținut în anul 2014 Statelor Unite ale Americii care a înaintat propunerea privind promovarea sa în contextul dezbaterii privind transparența în arbitrajele investiționale în interiorul Grupului de lucru II din cadrul UNCITRAL. Deși în cadrul discuțiilor purtate pentru adoptarea Convenției de la Singapore, UE și unele SM s-au opus proiectului, acesta a fost adoptat în cele șase sesiuni de lucru ale grupului de lucru dedicate acestui subiect; A se vedea în acest sens, T. Schnabel, *op. cit.*, p. 4. La data deschiderii pentru semnare, Convenția a fost semnată de 46 de state incluzând primele două cele mai mari economii mondiale (SUA și China). Convenția de la Singapore a intrat în vigoare la 12 septembrie 2020. Până la 30 octombrie 2021, această convenție a fost semnată de 55 de state și ratificată de către opt dintre acestea. Lista statelor semnatare părți la Convenție este disponibilă [Online] la <https://www.singaporeconvention.org/jurisdictions>, accesat 30.10.2021.

¹⁷ La 2 iulie 2019 a fost încheiată *Convention on the recognition and enforcement of foreign judgments in civil or commercial matters*. Textul Convenției este disponibil [Online] la <https://assets.hcch.net/docs/806e290e-bbd8-413d-b15e-8e3e1bf1496d.pdf>, accesat 30.10.2021. La acest moment, această convenție nu a intrat în vigoare.

¹⁸ Preambulul Convenției de la Singapore, al treilea alineat.

¹⁹ T. Schnabel, *op. cit.*, p. 7.

*International Settlement Agreements Resulting from Mediation, 2018*²⁰. Aceste două reglementări se aplică complementar²¹.

Adoptată inițial în anul 2002 sub titulatura *Model Law on International Commercial Conciliation*, actuala formă a Legii model modificată în anul 2018 aduce în plus, pe lângă o schimbare de terminologie (termenul „conciliere” a fost înlocuit cu termenul „mediere”), un capitol ce se referă la acordurile internaționale de mediere și punerea lor în executare. Scopul noii versiunii a Legii model a fost acela de a ajuta statele să adopte sau să își modernizeze legislația în materia medierii, și, totodată, de a fi un instrument util în aplicarea Convenției de la Singapore²². UE a susținut această modificare a Legii model, argumentând că vechea formă din 2002 conținea reglementări care veneau în contradicție cu Directiva 2008/52/EC²³.

2.1. Punerea în executare a acordului rezultat din mediere

În temeiul Convenției de la Singapore, acordul de mediere va putea fi pus în executare pe teritoriul unui stat parte la această convenție printr-o procedură similară punerii în executare a unei hotărâri arbitrale străine sau unei hotărâri judecătorești străine, conform procedurilor reglementate de Convenția de la New York, respectiv de Convenția de la Haga. Operatorii de comerț internațional aflați în posesia unui acord de mediere se vor adresa direct autorităților competente din statul solicitat pentru punerea în executare a acordului de mediere.

În caz de neexecutare, partea interesată poate solicita punerea în executare a acordului de mediere conform art. 3 alin. (1) din Convenția de la Singapore. Totodată, acordul de mediere poate constitui un mijloc de apărare în cadrul unui litigiu declanșat ulterior asupra unei chestiunii ce a fost tranșată între părți prin acordul de mediere (art. 3 alin. (2) din Convenția de la Singapore).

Spre deosebire de Convenția de la New York care folosește în titulatura sa termenul „recunoaște” și termenul „executare” în legătură cu sentințele arbitrale străine, Convenția de la Singapore nu utilizează sintagma „recunoașterea acordului

---

²⁰ Textul Legii model este disponibil [Online] la https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/annex_ii.pdf, accesat 30.10.2021.

²¹ N.Y. Morris-Sharma, *Constructing the Convention on Mediation: The Chairperson's Perspective* (2019) 31 Singapore Academy of Law Journal 487-519 p. 29, [Online] la <https://journalsonline.academypublishing.org/Journals/Singapore-Academy-of-Law-Journal-Special-Issue/e-Archive/ctl/eFirstSALPDFJournalView/mid/513/ArticleId/1468/Citation/JournalsOnlinePDF>, accesat 12.09.2021.

²² *UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation, 2018*, [Online] la https://uncitral.un.org/en/texts/mediation/modellaw/commercial_conciliation, accesat 12.09.2021.

²³ N. Alexander, S. Chong, *UN Treaty on mediation signed in Singapore, Nederlands-Vlaams tijdschrift voor mediation en conflictmanagement*. 23, (2-3), 71-76, 2019 *Singapore Management University School of Law Research Paper No. 14/2020*, p. 75, [Online] la https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3583399, accesat 11.09.2021; Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, publicată în JO L 136, 24.5.2008.

de mediere”. Redactorii tratatului multilateral au optat pentru o abordare funcțională. Prin dispozițiile art. 3 alin. (2) din Convenția de la Singapore au fost reglementate efectele instituției „recunoașterii” acordului de mediere, dar nu a fost utilizată *expressis verbis* această noțiune²⁴. Soluția finală este rezultatul opoziției manifestate în timpul negocierilor de către unele state, care au argumentat că termenul „recunoaștere” poate fi asociat doar în legătură cu hotărârile judecătorești, și nu în legătură cu înțelegeri dintre particulari, întrucât efectul de *res judicata* poate fi atașat doar acestora²⁵. Aceasta nu semnifică faptul că acordul de mediere nu poate fi recunoscut, întrucât o parte poate invoca acordul de mediere în fața instanței pentru a putea dovedi că problema dedusă judecății a fost deja soluționată prin acordul de mediere în situația în care este chemată în judecată pentru o chestiune litigioasă dezlegată printr-un acord anterior de mediere²⁶.

Conform art. 3 pct. 1 din Convenția de la Singapore care consacră principiul autonomiei procedurale, fiecare stat parte la convenție va aplica propriile norme de procedură pentru punerea în executare a acordului de mediere în condițiile prevăzute de tratatul multilateral²⁷.

2.2. Formalități pentru punerea în executare a acordului de mediere

Pentru a pune la dispoziția părților un instrument internațional flexibil și atractiv, redactorii Convenției de la Singapore au prevăzut condiții minime în ceea ce privește formalitățile pe care părțile trebuie să le îndeplinească pentru executarea acordului de mediere²⁸.

În vederea punerii în executare, partea interesată va adresa autorității competente din statul solicitat parte la Convenția de la Singapore, care trebuie să fie altul decât statul în care a fost încheiat acordul, o cerere, la care va anexa acordul de mediere semnat de către părți și dovada împrejurării că această înțelegere

---

²⁴ N.Y. Morris-Sharma, *op. cit.*, p. 500; T. Schnabel, *op. cit.*, p. 37; S. Chong, F. Steffek, *Enforcement of International Settlement Agreement Resulting from mediation under the Singapore Convention – Private International Law Issues in Perspective*, Singapore Academy of Law Volume 31 (2019), p. 465, [Online] la <https://journalsonline.academypublishing.org.sg/Journals/Singapore-Academy-of-Law-Journal-Special-Issue/e-Archive/ctl/eFirstSALPDFJournalView/mid/513/ArticleId/1467/Citation/JournalsOnlinePDF>, accesat 12.09.2021; K. McCormick, S.S. M. Ong, *“Through the Looking Glass: An Insider’s Perspective into the Making of Singapore Convention on Mediation”* (2019) 31 Singapore Academy of Law Journal, p. 534, [Online] la <https://journalsonline.academypublishing.org.sg/Journals/Singapore-Academy-of-Law-Journal-Special-Issue/e-Archive/ctl/eFirstSALPDFJournalView/mid/513/ArticleId/1471/Citation/JournalsOnlinePDF>, accesat 12.09.2021.

²⁵ N.Y. Morris-Sharma, *op. cit.*, p. 502; T. Schnabel, *op. cit.*, p. 35.

²⁶ Art. 3 alin. (2) din Convenția de la Singapore.

²⁷ Art. 3 pct. 1 din Convenția de la Singapore.

²⁸ D. Q. Anderson, *The Singapore Convention on Mediation: Supplying the Missing Piece of the Puzzle for Dispute Resolution*, p. 11, Forthcoming, Journal of the Malaysian Judiciary (Nov 2020), Singapore Management University School of Law Research Paper No. 1/2020, available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3553739>, accesat 30.10.2021.

privind soluționarea diferendului este rezultată în urma medierii²⁹. Astfel cum rezultă din textul reglementării, aceste condiții sunt limitative. Statele părți la Convenția de la Singapore nu pot impune alte condiții³⁰.

Dovada că acordul prezentat de către părți este rezultatul procesului de mediere poate fi făcută în una dintre următoarele modalități: a) acordul de mediere să poarte semnătura mediatorului; b) se prezintă un document semnat de către mediator care atestă împrejurarea că medierea a fost efectuată sau c) un certificat de la instituția care a administrat medierea; d) se poate prezenta orice altă dovadă acceptată de autoritatea competentă a statului în care se solicită executarea acordului de mediere³¹.

2.3. Amânarea recunoașterii sau executării acordului de mediere

Această procedură este prevăzută la art. 6 din Convenția de la Singapore³².

În situația în care acordul de mediere a cărui recunoaștere sau executare se solicită face obiectul unei acțiuni în fața instanțelor judecătorești, arbitrale sau a unei alte autorități competente și această cerere este de natură să afecteze cererea formulată în temeiul Convenției de la Singapore, redactorii tratatului multilateral asupra medierii au prevăzut posibilitatea ca autoritatea competentă căreia i se solicită recunoașterea sau executarea să poată amâna decizia asupra acestei cereri, solicitând părții o garanție adecvată.

Din textul reglementării rezultă împrejurarea că amânarea este o opțiune lăsată la îndemâna autorității competente a statului solicitat, și nu o obligație, procedura executării putând continua și în aceste circumstanțe.

3. Acordurile care pot fi puse în executare în baza Convenției de la Singapore

Convenția de la Singapore nu este incidentă în cazul tuturor acordurilor rezultate din medierea internațională, domeniul său de aplicare *ratione materiae* și *ratione temporis* fiind delimitat prin chiar prevederile tratatului internațional.

3.1. *Ratione materiae*

Convenția de la Singapore se aplică: „oricărui acord ce rezultă din mediere și este încheiat în scris de către părți pentru rezolvarea unui litigiu comercial (acord de soluționare) care la momentul încheierii este internațional...”³³.

3.1.1. Acordul trebuie să rezulte din mediere

În ceea ce privește terminologia utilizată în cuprinsul Convenției de la Singapore, redactorii tratatului au optat pentru un termen „umbrelă”³⁴. În

---

²⁹ Art. 4 alin. (1) din Convenția de la Singapore.

³⁰ T. Schnabel, *op. cit.*, p. 32.

³¹ Art. 4 alin. (1) lit. b) din Convenția de la Singapore.

³² Art. 6 din Convenția de la Singapore.

³³ Articolul 1 alin. (1) din Convenția de la Singapore.

³⁴ *Idem*.

conformitate cu definiția cuprinsă la art. 2 pct. 3 din Convenția de la Singapore, medierea desemnează procesul, indiferent de denumirea pe care îl poartă sau izvorul său, prin care părțile încearcă să ajungă la o soluționare amiabilă a diferendului dintre ele prin intermediul unuia sau mai multor mediatori, care nu pot impune o soluție părților.

Ori de câte ori acordul la care părțile au ajuns nu este rezultatul unei proceduri care să poată fi caracterizată ca fiind o mediere (procedură amiabilă de soluționare a litigiului, intermediată de un terț care nu poate impune o soluție părților³⁵), Convenția de la Singapore nu este aplicabilă. Sunt excluse astfel din câmpul său de aplicare acordurile de mediere care au fost încuviințate de către o instanță de judecată sau care au fost încheiate în cadrul procedurilor desfășurate în fața instanțelor de judecată și care sunt executorii ca hotărâre judecătorească în statul instanței care a încuviințat acordul părților (art. 3 lit. a) din Convenția de la Singapore). Rațiunea instituirii acestei excepții a fost aceea de a evita suprapunerea cu domeniul de aplicare a Convenției de la Haga și de a nu oferi părților posibilitatea de a alege între aceste două instrumente internaționale³⁶. Pentru identitate de rațiune a fost reglementată prin art. 3 lit. b) din Convenția de la Singapore și excluderea din domeniul de aplicare a acordurilor care au fost înregistrate și sunt executorii ca hotărâre arbitrală, fiind avut în vedere, de această dată, domeniul de aplicare a Convenției de la New York.

Din perspectiva Convenției de la Singapore nu prezintă relevanță dacă acordul este rezultatul unei medieri *ad-hoc* sau procedura a fost administrată prin intermediul unei instituții specializate³⁷, și nici dacă părțile au recurs la procedura medierii voluntar sau aceasta a fost una obligatorie, impusă prin lege sau de către o instanță de judecată³⁸.

În condițiile dezvoltării soluționării alternative a litigiilor online, rămâne deschisă întrebarea dacă algoritmilor inteligenței artificiale prin intermediul cărora sunt soluționate litigiile online le pot fi acordate valențe umane, și măsura în care se poate considera că procedura online a fost intermediată de un mediator³⁹.

3.1.2. Acordul de mediere să fie încheiat în scris

Acordul de mediere poate fi consemnat într-un înscris sau poate fi încheiat prin mijloace electronice. Oricare dintre aceste două modalități îndeplinește exigențele Convenției de la Singapore.

Conform art. 2 pct. 2 din Convenția de la Singapore: „un acord de mediere este încheiat în scris dacă conținutul său este consemnat sub orice formă”⁴⁰.

---

³⁵ S. Chong, F. Steffek, *op. cit.*, p. 458.

³⁶ T. Schnabel, *op. cit.*, p. 25.

³⁷ C. Jura, *op. cit.*

³⁸ T. Schnabel, *Implementation of the Singapore Convention: Federalism, Self-Execution, and Private Law Treaties* (January 22, 2019). 30 Am. Rev. Int'l Arb., 265 (2020), p. 267, [Online] la <https://ssrn.com/abstract=3320823>, accesat 30.10.2021.

³⁹ *Idem*, pp. 258-259.

⁴⁰ Art. 2 pct. 2 teza întâi din Convenția de la Singapore.

3.1.2.1. Acordul de mediere încheiat prin mijloace electronice

Acordul de mediere poate fi încheiat și prin mijloace electronice. În viziunea Convenției de la Singapore, o comunicare electronică satisface cerința formei scrise a acordului de mediere dacă informația pe care o conține este accesibilă ulterior⁴¹.

Definiția comunicării electronice cuprinse în Convenția de la Singapore este expresia aplicării principiului echivalenței funcționale pe care UNCITRAL a afirmat-o la nivelul reglementărilor sale din domeniul comerțului electronic internațional⁴², fiind o preluare a art. 9 alin. (2) din *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contract*⁴³: „o comunicare electronică satisface această cerință dacă informația pe care o conține este accesibilă pentru a fi consultată ulterior”⁴⁴. Această abordare o regăsim și în *UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation, 2018*⁴⁵, dar și în *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration*⁴⁶.

Având în vedere aceste constatări, apreciem că prevederile Convenției de la Singapore cu privire la forma electronică a acordului internațional de mediere ar putea fi aplicate având ca model interpretările și soluțiile jurisprudențiale existente referitoare la forma electronică a convenției arbitrale internaționale. Conform Ghidului ICCA pentru interpretarea Convenției de la New York din 1958⁴⁷, cerința formei scrise este îndeplinită în cazul tuturor comunicărilor care sunt consemnate în scris.

Se consideră că îndeplinește cerința Convenției de la Singapore cu privire la încheierea acordului de mediere în scris printr-un schimb de e-mail-uri între părți sau împrejurarea în care acordul părților nu este cuprins într-un document unic⁴⁸. De asemenea, satisfac exigențele Convenției de la Singapore și acordurile de mediere rezultate ca urmare a soluționării litigiului prin intermediul platformelor

---

⁴¹ Art. 2 pct. 2 teza a doua din Convenția de la Singapore

⁴² N.Y. Morris-Sharma, *op. cit.*, p.499.

⁴³ Convenția a fost adoptată în 23 noiembrie 2005 și a intrat în vigoare la 1 martie 2013. Textul convenției este disponibil [Online] la https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-57452_ebook.pdf, accesat 10.09.2021; S. Chong, F. Steffek, *op. cit.*, p. 467.

⁴⁴ Art. 9 alin. (2) din *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contract*.

⁴⁵ Art. 16 alin. 6 din Legea model.

⁴⁶ *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration 1985 With amendments as adopted in 2006*, [Online] la https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09955_e_ebook.pdf, accesat 10.09.2021; Art. 7 alin. (4) din *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration 1985 with amendments as adopted in 2006*.

⁴⁷ Consiliul internațional pentru arbitraj comercial, *Ghidul ICCA pentru interpretarea Convenției de la New York din 1958, Un ghid pentru Judecători*, p. 53, [Online] la https://cdn.arbitration-icca.org/s3fs-public/document/media_document/icca_guide_nyc_romanian.pdf, accesat 29.10.2021.

⁴⁸ T. Schnabel, *op. cit.*, p. 28.

online (întâlnirile online, *instant text messaging* sau medierea litigiilor care pot avea sau nu la bază algoritmi ai inteligenței artificiale)⁴⁹.

În cazul acordului de mediere încheiat prin mijloace electronice, condiția semnării de către părți sau de către mediator este îndeplinită dacă este utilizată o metodă de identificare a părților sau a mediatorului pentru a le indica voința cu privire la informațiile conținute în comunicarea electronică. Metoda utilizată trebuie să fie o metodă potrivită scopului pentru care respectiva comunicare electronică a fost creată sau transmisă, luând în considerare toate circumstanțele, inclusiv orice acord relevant și trebuie să fie o metodă care îndeplinește aceste funcții singură sau împreună cu alte mijloace de probă⁵⁰.

3.1.3. Acordul de mediere să soluționeze un litigiu comercial

Convenția de la Singapore nu definește sintagma „litigiu comercial”. În această ipoteză, un instrument util se dovedește Legea model. În înțelesul Legii model, termenul „comercial” ar trebui interpretat în sens larg pentru a putea cuprinde chestiuni legate atât de relații contractuale, cât și noncontractuale. Prin relații de natură comercială se înțelege, fără a se limita la acestea, furnizarea de bunuri și servicii, asigurări, servicii de consultanță, investiții, operațiuni bancare, acorduri de exploatare sau concesiune, transportul de mărfuri sau pasageri pe cale maritimă, feroviară, aeriană sau rutieră⁵¹.

Convenția de la Singapore nu se aplică acordurilor de mediere încheiate pentru a soluționa un litigiu în care una dintre părți are calitatea de consumator sau un litigiu referitor la relațiile de familie, succesiuni sau de dreptul muncii. Această excepție este reglementată expres prin art. 2 din Convenția de la Singapore.

3.1.4. Acordul de mediere să soluționeze un litigiu comercial internațional

La momentul încheierii acordului de mediere, litigiul pe care îl soluționează trebuie să fie internațional⁵². Convenția de la Singapore utilizează în legătură cu acordul de mediere termenul de „internațional” și nu termenul „străin” care figurează în textul Convenției de la New York în legătură cu hotărârile arbitrale. Opțiunea redactorilor a avut în vedere împrejurarea că spre deosebire de arbitraj, în cazul medierii nu există un loc al medierii⁵³.

Criteriile internaționalității litigiului sunt redată în art. 1 din Convenția de la Singapore. Astfel, litigiul este internațional în două situații: 1) cel puțin două părți ale acordului de soluționare a litigiilor au sediul în state diferite sau 2) în

---

⁴⁹ S. Chong, F. Steffek, *op. cit.*, p. 467.

⁵⁰ Art. 4 pct. 2 din Convenția de la Singapore.

⁵¹ Nota de subsol 1 din *UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation*, 2018.

⁵² *Idem*, p. 20.

⁵³ N.Y. Morris-Sharma, *op. cit.*, pp. 498-499; S. Chong, F. Steffek, *op. cit.*, p. 456; N. Alexander, S. Chong, *Why is there no 'seat' of mediation?*, [Online] la https://www.researchgate.net/publication/347130807_Singapore_Convention_Series_Why_is_there_no_seat_of_mediation, accesat 29.10.2021; T. Schnabel, *Implementation of the Singapore Convention...*, *op. cit.*, p. 267.

situația în care părțile acordului de soluționare a litigiilor își au sediul în același stat, acesta este diferit fie de statul în care este executată o parte substanțială a obligațiilor, conform acordului de soluționare fie de statul cu care obiectul acordului de soluționare a litigiilor are cea mai mare legătură.

3.2. *Ratione temporis*

Convenția de la Singapore se va aplica numai acordurilor de mediere care au fost încheiate după data ratificării, acceptării sau aprobării cu sau fără rezerve⁵⁴ de către statul parte la tratatul multilateral⁵⁵.

Pe cale de consecință, la nivel internațional va continua să existe un regim juridic neunitar cu privire la punerea în executare a acordurilor rezultate din mediere. În cazul statelor părți la convenție, acordul de mediere va putea fi pus în executare în condițiile stipulate de Convenția de la Singapore. Pentru situația în care un stat nu a ratificat, aprobat sau acceptat Convenția de la Singapore, punerea în executare a acordului de mediere va depinde de legislația statului în cauză⁵⁶. Este și cazul statelor membre (SM) ale Uniunii Europene (UE), întrucât, până în prezent, nici UE ca organizație regională, nici unul dintre SM nu au aprobat sau ratificat Convenția de la Singapore. În spațiul unional rămân incidente dispozițiile Directivei 2008/52/CE, astfel cum aceasta fost transpusă în legislațiile SM⁵⁷. Acordul de mediere va îmbracă forma juridică a unui contract, care urmează să fie pus în executare urmând regulile oricărui contract⁵⁸. În ceea ce privește acordurile de mediere încheiate prin mijloace electronice, având natura juridică a unor contracte, urmează să fie supuse regimului contractelor electronice și legislației aplicabile în materie în vigoare la data încheierii lor în spațiul UE⁵⁹. Cuprins într-

---

⁵⁴ Conform art. 8 din Convenția de la Singapore, un stat parte la convenție poate declara că nu va aplica tratatul acordurilor la care este parte el sau oricare entitate publică sau persoane care acționează în numele unei entități publice (art. 8 alin.1) sau va aplica tratatul doar în măsura în care părțile la acordul de mediere vor fi de acord cu aceasta (art. 8 alin. (2)).

⁵⁵ Art. 9 din Convenția de la Singapore.

⁵⁶ E. Chua, *Enforcement of international mediated settlements without the Singapore convention on mediation*, (2019). *Singapore Academy of Law Journal*. 31, 572-597. Research Collection School Of Law, [Online] la https://ink.library.smu.edu.sg/sol_research/3090, accesat 30.10. 2021.

⁵⁷ Conform art. 12 alin. (1) din Directiva 2008/52/CE, termenul de transpunere a fost 21 mai 2011, cu excepția art. 10, pentru care asigurarea conformității trebuie să aibă loc cel mai târziu la 21 noiembrie 2010. Măsurile luate de către SM în vederea transunerii Directivei 2008/52/CE, precum și legislațiile naționale adoptate în acest scop sunt disponibile [Online] la <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/NIM/?uri=CELEX:32008L0052>, accesat 13.09.2021.

⁵⁸ C.T. Ungureanu, *Drept internațional privat european în raporturi de comerț internațional*, Editura Hamangiu, București, 2021, p. 264.

⁵⁹ Pentru problematica legată de contractele electronice în dreptul comerțului internațional, a se vedea C.T. Ungureanu, *Dreptul comerțului internațional*, Editura Hamangiu, București, 2018, pp. 155-192.

un act notarial sau hotărâre judecătorească și dobândind valoarea unui titlu executoriu, acordul de mediere va putea fi pus în executare în SM conform prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1215/2012, fără a fi necesară o hotărâre de încuviințare a executării⁶⁰.

Deși aprobarea acestui tratat multilateral de către UE ca organizație economică regională nu ar reprezenta o premieră, UE devenind anterior parte și în alte convenții internaționale (*exempli gratia*, Convenția de la Haga), acest moment nu pare a fi unul situat într-un viitor foarte apropiat. UE și-a urmărit propria agendă în materia reglementării medierii în domeniul relațiilor comerciale transfrontaliere, continuând procesul legislativ atât în timpul negocierilor purtate pentru elaborarea Convenției de la Singapore, cât și după adoptarea acesteia. În UE au fost adoptate în perioada referită Regulamentul (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online⁶¹ și Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar⁶².

O altă reglementare unională care prezintă importanță din perspectiva rezervei pe care un stat sau organizației regionale poate să o formuleze în temeiul art. 8 alin. (1) din Convenția de la Singapore este Acordul privind încetarea tratatelor bilaterale de investiții dintre statele membre ale Uniunii Europene⁶³ care reglementează o formă *sui generis* de mediere între un investitor și SM.

4. Motivele de refuz de recunoaștere a acordului de mediere

Cererea părții interesate adresată autorității competente a unui stat parte la Convenția de la Singapore pentru punerea în executare a acordului de mediere poate fi refuzată pentru motivele limitativ prevăzute la art. 5 din Convenția de la Singapore.

Spre deosebire la prevederile Convenției de la New York în temeiul cărora nevaliditatea clauzei de arbitraj era prevăzută expres în textul tratatului ca reprezentând unul dintre motivele de refuz de executare a sentinței arbitrale străine, aparent, Convenția de la Singapore nu prevede acest motiv printre temeiurile refuzului punerii în executare a unui acord internațional de mediere. Cu toate acestea, apreciem că lipsa validității formale a acordului de mediere poate fi încadrată motivului prevăzut de art. 5 alin. (1) lit. b) subpunctul i): acordul de

---

⁶⁰ Art. 58 și art. 59 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012.

⁶¹ Publicat în JO L 186, 11.7.2019.

⁶² Publicată în JO L 111, 25.4.2019; Pentru o analiză a medierii între profesioniști conform Regulamentului (UE) 2019/1150, a se vedea C.T. Ungureanu, *Drept internațional privat...*, op. cit., pp. 266-270 .

⁶³ Publicat în JO L 169, 29.5.2020; Acordul a intrat în vigoare la 29 august 2020; Pentru o prezentare a acestei proceduri, a se vedea C.T. Ungureanu, *Drept internațional privat european...*, op. cit., pp. 236-237.

soluționare este caduc, inoperant sau nu este susceptibil de a fi pus în executare conform legii alese de către părți sau în lipsa unei astfel de alegeri, în temeiul legii autorității competente a statului parte la convenție în fața căreia cererea a fost introdusă în temeiul art. 4 din Convenția de la Singapore.

Termenii „caduc”, „inoperant”, „nesusceptibil de a fi aplicată” nu își regăsesc o definiție în corpul Convenției de la Singapore. Autoritatea competentă chemată să se pronunțe asupra temeiniciei acestui motiv de refuz de punere în executare s-ar putea orienta spre explicațiile pe care acești termeni le-au primit cu ocazia interpretării Convenției de la New York. În practică, s-a reținut că excepția caducității se referă la toate situațiile în care convenția este afectată de invaliditate încă de la încheierea sa⁶⁴, în timp ce o convenție este inoperantă dacă a fost valabil încheiată dar și-a încetat efectele⁶⁵ și nu este susceptibil de a fi aplicată în cazul în care nu se poate recurge la mijlocul alternativ de soluționare a litigiului din cauza unor impedimente juridice sau fizice⁶⁶.

În această bază, partea căreia i se opune o cerere de executare a acordului de mediere ar putea invoca nevaliditatea formală a acordului de mediere încheiat prin mijloace electronice. Autoritatea competentă va trebui să stabilească mai întâi care este legea aplicabilă acordului internațional de mediere și apoi să cerceteze condițiile pe care această reglementare le impune sub aspectul încheierii valide de unii acord de mediere. Dacă părțile au desemnat legea aplicabilă, autoritatea se va raporta la legea aleasă de către părți. În sens contrar, legea aplicabilă va fi desemnată de autoritatea competentă urmând regulile stabilite în dreptul său intern.

Având în vedere similitudinea reglementărilor din Convenția de la Singapore cu cele ale Convenției de la New York, răspunsul la întrebarea referitoare la stabilirea validității formale a acordului de mediere ar trebui urmeze aceleași principii și soluții judiciare exprimate cu privire la aplicarea art. 5 alin. (1) lit. a) din Convenția de la New York⁶⁷.

Apreciem că, similar interpretării aplicării condiției validității impuse din Convenția de la New York⁶⁸, acest motiv de refuz trebuie invocat de către partea căreia i se opune acordul de mediere și nu de către autoritatea competentă din oficiu și dovedit tot de către aceasta și nu de către partea care solicită executarea.

---

⁶⁴ Consiliul internațional pentru arbitraj comercial, *Ghidul ICCA...*, *op. cit.*, p. 55.

⁶⁵ *Idem*, p. 56.

⁶⁶ *Ibidem*.

⁶⁷ UNCITRAL Secretariat *Guide on the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York, 1958)* 2016 Edition, pp. 151-152, [Online] la https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/2016_guide_on_the_convention.pdf, accesat 30.10.2021.

⁶⁸ *Ibidem*.

5. Concluzii

Viitorul soluționării litigiilor de comerț internațional aparține mijloacelor alternative de soluționare a litigiilor, din care face parte și medierea. Această tendință este una care s-a accentuat în ultimii ani. Istoria aplicării Convenției de la New York în ceea ce privește recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine îndreptățește afirmația conform căreia succesul Convenției de la Singapore va depinde de numărul de state care vor înțelege să adere la această convenție, de modalitățile concrete în care statelor vor integra în legislația națională prevederile tratatului⁶⁹, precum și de modul în care practicienii dreptului (avocați, mediatori) sau alte părți interesate vor conștientiza beneficiile soluționării litigiilor de comerț internațional prin mediere⁷⁰.

Totodată, impunerea medierii ca principal mijloc alternativ de soluționare a litigiilor internaționale este condiționată de dezvoltarea unui infrastructuri juridice prin adoptarea unor reguli asupra procesului medierii, a codurile de conduită ale mediatorilor, dar și de o viitoare jurisprudență care să illustreze aplicarea în practică a Convenției⁷¹.

Referințe

- Alexander N., Chong S., *UN Treaty on mediation signed in Singapore*, *Nederlands-Vlaams tijdschrift voor mediation en conflictmanagement*. 23, (2-3), 71-76, 2019 Singapore Management University School of Law Research Paper No. 14/2020, <http://dx.doi.org/10.5553/tmd/138638782019023203008>
- Alexander N., Chong S., *Why is there no 'seat' of mediation?*, [Online]
- Anderson D. Q., *The Singapore Convention on Mediation: Supplying the Missing Piece of the Puzzle for Dispute Resolution*, Forthcoming, *Journal of the Malaysian Judiciary* (Nov 2020), Singapore Management University School of Law Research Paper No. 1/2020, [Online]
- Chong S., Steffek F., *Enforcement of International Settlement Agreement Resulting from mediation under the Singapore Convention – Private International Law Issues in Perspective*, *Singapore Academy of Law Volume 31* (2019), [Online]
- Chua E., *Enforcement of international mediated settlements without the Singapore convention on mediation*, (2019). *Singapore Academy of Law Journal*. 31, 572-597, Research Collection School Of Law, [Online]
- Consiliul internațional pentru arbitraj comercial, *Ghidul ICCA pentru interpretarea Convenției de la New York din 1958, Un ghid pentru Judecători*, [Online]
- Franck S. D., *Challenges Facing Investment Disputes: Reconsidering Dispute Resolution in International Investment Agreements. Appeals mechanisms in international investment disputes*, Karl P. Sauvant, ed., Oxford University Press, 2008, Washington & Lee Legal Studies Paper No. 2009-03, [Online]
- ICSID Arbitration Rules [Online]

---

⁶⁹ T. Schnabel, *Implementation of the Singapore Convention...*, *op. cit.*, pp. 277-289.

⁷⁰ T. Schnabel, *op. cit.*, p. 60.

⁷¹ The Singapore International Dispute Resolution Academy, *A Handbook on the Singapore Convention on Mediation*, p. 25, [Online] la <https://www.singaporeconvention.org/sites/singaporeconvention.org/files/SMU%20SOL%20Singapore%20Convention%20Mediation%20Handbook.pdf>, accesat 12.09.2021.

- Jura C., *O introducere în materia Convenției Națiunilor Unite privind Acordurile Internaționale Rezultate în urma Medierii - Convenția de la Singapore*, în *Revista română de arbitraj* nr. 1/2020, [Online]
- Kessedjian C., *Droit du commerce international*, Ed. Presse Universitaires de France, Paris, 2013
- McCormick K., Ong S.S. M., *Through the Looking Glass: An Insider's Perspective into the Making of Singapore Convention on Mediation* (2019) 31 *Singapore Academy of Law Journal*, [Online]
- Morris-Sharma N. Y., *Constructing the Convention on Mediation: The Chairperson's Perspective* (2019) 31 *Singapore Academy of Law Journal* 487-519, [Online]
- Salacuse J. W., *Is There a Better Way? Alternative Methods of Treaty-Based, Investor-State Dispute Resolution*, în *Fordham International Law Journal*, Volume 31, Issue 1 2007 Article 6, [Online]
- Schnabel T., *The Singapore Convention on Mediation: A Framework for the Cross-Border Recognition and Enforcement of Mediated Settlements* (September 18, 2018). 19 *Pepp. Disp. Resol. L.J.* 1 (2019), <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3239527>
- Schnabel T., *Implementation of the Singapore Convention: Federalism, Self-Execution, and Private Law Treaties* (January 22, 2019). 30 *Am. Rev. Int'l Arb.*, 265 (2020), p. 267, [Online]
- SIDRA International Dispute Resolution Survey: 2020 Final Report, [Online]
- Sîrbu M., *Metodele ADR în contextul european și internațional*, Editura Universul Juridic, București, 2020
- Steele B. L., *Enforcing International Commercial Mediation Agreements as Arbitral Awards Under the New York Convention* în 54 *UCLA Law Review* 1385 (2007), pp. 1397-1399, [Online]
- Sussman E., *The New York Convention Through a Mediation Prism*, în *Dispute Resolution Magazine* Volume 15, Number 4, Summer 2009, [Online]
- The Singapore International Dispute Resolution Academy, *A Handbook on the Singapore Convention on Mediation*, [Online]
- UNCITRAL Secretariat *Guide on the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards* (New York, 1958) 2016 Edition, <https://doi.org/10.18356/661735a6-en>
- United Nations Conference On Trade And Development, *Investor-State Disputes: Prevention and Alternatives to Arbitration II*, United Nations New York and Geneva, 2011, [Online]
- Ungureanu C.T., *Enforcement of the post- mediation agreement in international trade disputes*, în „Modernizarea legislației naționale în contextul uniformizării dreptului la nivel european și implicațiile socio-politice asupra sistemului administrativ”, Editura Hamangiu, București, 2014
- Ungureanu C.T., *Dreptul comerțului internațional*, Editura Hamangiu, București, 2018
- Ungureanu C.T., *Drept internațional privat european în raporturi de comerț internațional*, Editura Hamangiu, București, 2021